

ProAgria

Tuotantopanokset ja kustannuslaskenta

Marika Sohlo
Kasvintuotannon palvelupäällikkö
ProAgria Oulu

Mistä säästää?

**Miten ylläpitää
satotaso säästöistä
huolimatta?**

**Miten säästää ilman
että perunan laatu
kärsii?**

Tärkein haaste on viljelyn kannattavuus

Selvittämällä oman tilan tuotannon tunnusluvut, voi seurata kannattavuuden kehitystä ja miettiä vaihtoehtoja.

- ProAgrian Lohkotietopankkiin kerrytetään toteutuneita tuotantokustannuslaskelmia. **Perunatiloille laskelmia voisi tehdä nykyistä enemmän, jotta Lohkotietopankista saataisiin myös vertailutietoa.**

Uuden ohjelmakauden kynnyksellä on tullut selväksi, että tukien osuus tuloista pienenee entisestään. Tulot on siis saatava markkinoilta.

- **Tuotantokustannuslaskelman avulla pystyy selkeämmin määrittelemään, minkä tasoista markkinahintaa tulisi tavoitella.**

Tuotantokustannuslaskennassa kokonaisuuden tarkastelu on olennaista kannattavuuden arvioinnissa. Perunan välikasveilla on oma taloudellinen vaikutuksensa markkinariskien tasaajana, maan kasvukunnon parantajina ja kasvitautipaineen laskijoina.

Keskitytään asioihin joihin voidaan vaikuttaa

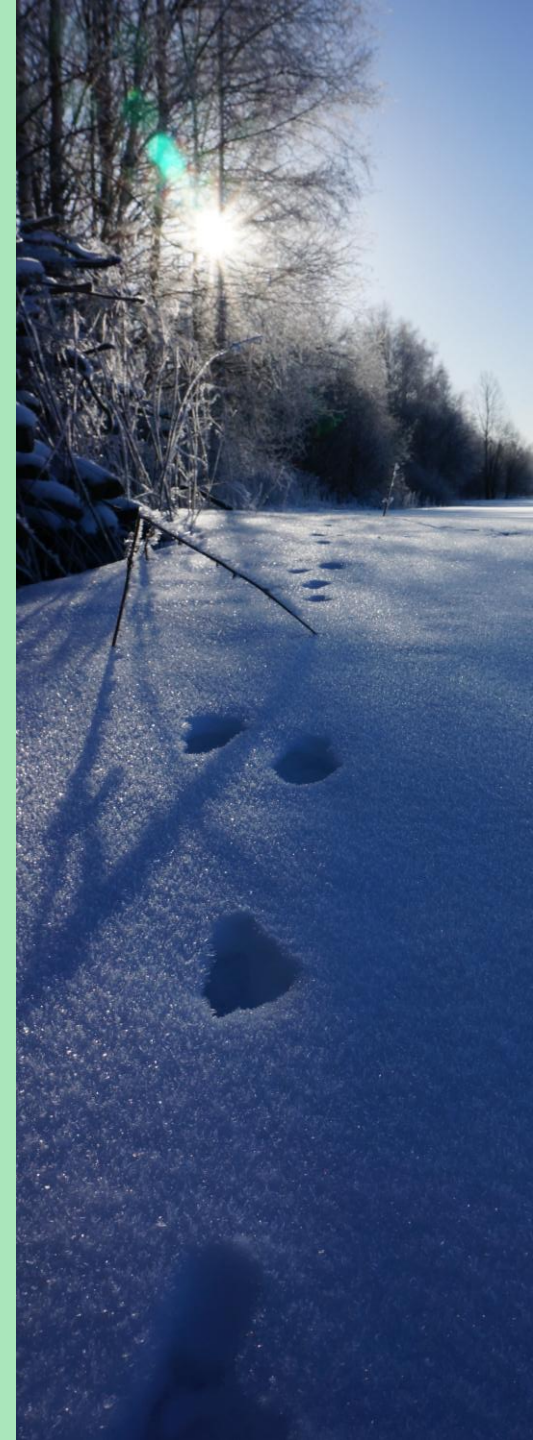
Optimoidaan tuotantopanosten käyttö → sopeutetaan panostukset odotettavissa oleviin myyntituottoihin.

Arvioidaan tuoton riskit:

- Kuinka suuret tuotonvaihtelut tuotantoon liittyy?
- Kuinka suuri todennäköisyys on menettää pääoma?

Mitä suurempi riski, sitä suurempi tuottovaatimus.

Tuotantoa ja resursseja on sopeutettava aktiivisesti markkinatilanteen muutoksiin mahdollisuuksien mukaan.

Kannattavuuden parantaminen on jatkuvaa kehittämistä

Seuraavista kysymyksistä voi lähteä liikkeelle:

- Ovatko kaikki toiminnot ja prosessit tehokkaita?
- Miten myyntiä voisi lisätä?
- Löytyykö karsittavia kustannuksia vai onko parempi keskittää voimat parempien tulojen saamiseen markkinoilta?
- Onko kaikki tuotantopanokset kilpailutettu?
- Hankitaanko kaikki tuotantopanokset yhdellä kertaa vai parissa erässä?
- Onko sadon sopimushinta riittävä suhteessa tuotantokustannuksiin?
- Pystyykö sadon myyntiä jaksottamaan?
- Voiko hinnan kiinnittää osalle sadosta?

Lajikevalinnan vaikutus tuotantokustannuksiin

Lajikkeella on väliä!

- Työtunnit → 16-23 h
- Typen tarve → 25-80 kg/ha
- Ruttokierrosten määrä → 3-6 kpl/kasvukausi
- Bruttosatotaso ja nettosatotaso → 20-70 tn/ha
- Korjuuaika → varhain vai myöhään

Esimerkki

	Katetuotto B
Vähän typpeä käyttävä lajike, nettosato 40,5 tn/ha, korjuu syksyllä	3600
Yleisperunalajike, nettosato 26,5 tn/ha	2400
Vähän typpeä käyttävä lajike, nettosato 30 tn/ha, korjuu varhaisperunaksi	2400
Varhain korjattava yleisperuna, nettosato 27 tn/ha	1900
Myöhäinen yleisperuna, nettosato	1800
Yleisperuna kuorimolle, korjuu varhaisperunaksi, nettosato 24 tn/ha	1600
Yleisperuna kuorimolle, korjuu syksyllä, nettosato 27 tn/ha	1400
Melko myöhäinen ruokaperunalajike, nettosato 16 tn/ha	800
Keskiarvo	2000

Tuotot – muuttuvat kustannukset = Kate A

(Tuotoissa mukana sadon myyntitulot ja tuet, muuttuvissa kuluissa lannoitus, kasvinsuojelu, kalkitus siemenet, traktorin ja puimurin polttoaine, kuivauksen polttoaine ja sähkö sekä konetyökulut esim. ostettu puinti tai kuivaus)

• Kate A – työkustannukset = Kate B

(Työkustannuksissa oman työn palkkavaatimus 18,40 €/ha ja palkattujen työntekijöiden palkkakustannus 16 €/h)

• Kate B – koneiden ja rakennusten kiinteät kulut sekä yleiskulut = Kate C

(Koneiden ja rakennusten kiinteissä kuluissa ovat poisto, korko, kunnossapito ja vakuutus, yleiskuluissa muita kasvinviljelyyn kohdistuvia kuluja)

• Kate C – pellon ja ojituksen kustannukset = Nettovoitto/tappio

(Pellon ja ojituksen kustannuksissa ovat pellon vuokra ja oman pellon korko, ojituksen poisto ja korko)

Miten voi vaikuttaa tuotantokustannuksiin?

- Tilojen välinen yhteistyö esimerkiksi perunanviljelyssä tarvittavien koneiden osalta pienentää olennaisesti kustannuksia.
- Tasaisen maltilliset investoinnit kone- ja rakennuspuolella, poistojen osuus kustannuksista pysyy tällöin paremmin hallinnassa.
- Energian kulutusta pienentävät investoinnit ja energiaomavaraisuuden kasvattaminen.
- Kannattaa panostaa siihen, että kalusto ei ole liian kallis, mutta kuitenkin tarpeeksi tehokas pinta-alaan nähden. Liian pieni kalusto korottaa työtuntien määrää kun taas liian kallis/suuri kalusto aiheuttaa turhan isot hehtaarikustannukset.
- Tuottamalla riittävän laadukasta perunaa ja tavoittelemalla riittävän korkeaa satotasoa. Suurella hehtaarikohtaisella nettosadolla tuotantokustannukset jakautuvat isommalle perunamäärälle ja toisaalta myös myyntitulot ovat oletettavasti silloin suuremmat.

**Kiitos ja tuottoisaa
tulevaa
kasvukautta 2023!**